

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

28 липня 2022 року

16 година 30 хвилин

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...газу у наших підземних газових сховищах, як там іде процес, яка динаміка купівлі газу, яка динаміка закачки газу, які плани до кінця року, зокрема плани Кабміну і міністерства.

І друге питання у нас було, у нас було ще колись незакрите засідання комітету по питанню Енергоатому, те, що ми обговорювали. Я так розумію, що ми отримали листи, що представники Енергоатому, керівництво Енергоатому, не може бути присутнім, вони сьогодні десь на Південноукраїнській атомній електростанції, у них нарада якась своя є. Добре.

Тоді ми зробимо так, знову, мабуть, оголосимо перерву і вже заздалегідь там, за декілька днів чи за тиждень, скажемо дату продовження засідання комітету після перерви, для того щоб всі могли підготуватися. Тому що тут, дійсно, повідомили вчора, і, можливо, вже люди були в поїзді, і були на той період часу якісь плани. Обговорювати це питання без керівника Енергоатому Петра Борисовича Котіна, думаю, що це було б не зовсім коректно і не зовсім правильно. Тому давайте зразу тоді, щоб наперед розуміли ситуацію, питання Енергоатому ми відкладемо, оголосимо перерву. У нас сьогодні тоді було тільки одне питання.

Тому, Павло Яремович, дякую, що ви до нас вживу прийшли. Ви можете побути, якщо вам цікаво, у нас відкрите засідання, завжди трансляція в ютуб, навіть у військовий час, у нас відкритість ніколи не ущемляється, скажемо так, то нас всі можуть у в ютубі дивитися. Тому, якщо цікаво, можете побути, якщо ні, то ваше питання сьогодні розглядатися не буде.

У нас тут є питання по ситуації у газовидобувній сфері. Я пропоную наступне. Спочатку надати слово керівнику НАК "Нафтогаз", щоб нам дали актуальну інформацію щодо того, скільки у нас є газу і які у нас плани, яка в нас динаміка, і далі надати слово Міністерству енергетики. Є присутньо Міністерство енергетики? Після Юрія Юрійовича надати слово Міністерству...

Якщо можна, Микола, набери чи Колісника, чи Германа Валерійовича. Тільки щоб там була людина, яка може компетентно відповідати на питання по газу, і коментувати те, що треба. І надамо слово представнику Асоціації газовидобувної галузі. І які у нас будуть позиції в колег народних депутатів, профільний підкомітет, можливо, має якусь свою позицію, також дамо можливість всім висловитися і обговорити.

Тому, Юрій Юрійович, ми над вашим законом працюємо, він вже майже потрапив в зал. Нам ще трошки. Ну, не вашим законом, але законом, який має суттєвий вплив на вашу компанію. Да, це кабмінівський закон, так що робота не припиняється. Розкажіть, будь ласка, в двох словах, яка зараз ситуація з газом, з нашими запасами газу в сховищах? Які ваші дії, які ваші плани по нарощуванню запасів, і де ви плануєте цей газ купувати? Прошу, Юрій Юрійович.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Дякую.

Вітаю шановний народних депутатів. Якщо в двох словах, то зараз у нас в підземках 11,7 мільярда кубометрів газу. Середньодобово ми закачуємо приблизно 34-35 мільйонів кубів. Таким чином на 1 серпня ми вийдемо на рівень приблизно 11,8 мільярда кубометрів газу. Це нормальний рівень на цю пору року, на таку ж дату, якщо подивитися на умовно нормальні роки 2014-2018 роки.

Ми почали імпорт природного газу у липні. Ми трохи його призупинили у травні і червні, почали у липні. Імпортуємо через Угорщину, через Словаччину, через Польщу, закупаємо на європейських ринках.

Щодо планів, тут, можливо, краще, щоб сказало міністерство, тому що є певні плани уряду, які виходять з певних кризових сценаріїв, зокрема щодо забезпечення вугіллям генерації і щодо роботи окремих станцій в системі українській. І відповідно для того, щоб підстрахуватися, підстрахувати генерацію, в уряду є певні плани щодо створення запасів газу на підстраховку генерації. Для того, щоб ці плани були реалізовані, потрібно імпортувати газ і для цього потрібні додаткові кошти, тому що додаткові обсяги – відповідно додаткові кошти. Уряд має відповідно ці кошти надати Нафтогазу для того, щоб Нафтогаз зміг імпортувати ці додаткові кошти, тому, можливо, міністерство може краще про це розповісти.

Щодо видобутку, тут у нас, нагадаю шановним народним депутатам, що минулого року, починаючи там фактично з кінця літа, нам вдалося змінити тенденцію зменшення видобутку газу, до цього він якраз зменшувався. В нас помінялася команда, яка відповідала за Нафтогаз і за видобуток, і відповідно з кінця літа видобуток почав зростати до..., в нас була дуже гарна динаміка до початку повномасштабної війни. Зрозуміло, що з початком повномасштабної війни і у нас, і у інших видобувників видобуток впав.

Зараз ми, в принципі, вже стабілізуємо видобуток, тобто в нас зменшився рівень падіння. В ідеальному варіанті ми зможемо стабілізувати видобуток до кінця цього року і вже наступного року збільшувати видобуток, зокрема за рахунок так званого горизонтального буріння. Цю програму ми вже почали реалізовувати. Якщо все піде за планом, то наступного року ми зможемо навіть почати нарощувати видобуток. У нас приблизно видобуток за результатами року має впасти на п'ять відсотків по відношенню до довоєнного року, це менше ніж у приватних видобувників, суттєво менше. Ось якщо в двох словах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

А скажіть, будь ласка, як ви бачите закупівлі газу у наступні місяці? Скільки ви або в якій пропорції, або скільки бачите можливим і доцільним закупити по імпорту, а скільки в українських газовидобувних компаній?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Це повністю залежить від наявності фінансування. Тобто якщо будуть додаткові гроші, то відповідно будемо купувати по максимуму. Тобто задача, яка стояла, - купувати по максимуму, а відповідно усе впирається в гроші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Юрійович, це все-таки не відповідь. Що значить: будуть гроші, будемо купувати по максимуму. Буде 100 мільярдів, будете купляти 50 мільярдів кубів чи як? Є ж якісь раціональні речі.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Але 100 мільярдів гривень по нинішніх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я говорив в доларах.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Це нереалістичний варіант, на жаль. З реалістичний варіантів, реалістичне обмеження – це гроші. Тому ми можемо фантазувати зараз, але реалістичне обмеження – це гроші. Потрібно більше газу ніж скоріш за все є грошей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Юрійович, скільки потрібно більше газу? Давайте, це той комітет...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...*(Не чути)* уряду, це те, що на початку опалювального сезону було потрібно 19 мільярдів кубометрів газу, це в свою чергу дасть можливість знову ж таки підстрахувати генерацію на випадок того, що не буде видобутку, наприклад, в Павлограді, що будуть проблеми з логістикою на генерацію.

А це, до речі, закрите засідання чи ні, чи воно транслюється?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відкрите.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Тоді далі є речі інші кризові, які, можливо, не потрібно про це говорити. Тобто якщо будуть кризові певні сценарії відповідно в енергетиці, в генерації, то уряд заклав запас газу, який буде в такій ситуації постачатися генерації для того, щоб вони замість вугілля використовували газ. І плюс деякі станції, якщо вони не будуть доступні, відповідно інші станції, які будуть ...*(Не чути)* на газу, вони будуть це компенсувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. А в якій пропорції ви бачите розумним і раціональним закупівлю газу в серпні-вересні, якщо говорити про імпорт і українських видобувників?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. У нас закладений фінансовий план, який ми подали відповідно на уряд, закупівлю 1,2 мільярда кубометрів газу до кінця року у приватних видобувників в Україні. Чому ми хотіли закуповувати у приватних видобувників? З одного боку, ми розуміємо, що це не збільшує загальну кількість газу у підземці, практично не збільшує. Ми можемо поговорити, як впливає ціна на їхні обсяги видобутки, але це відносно незначні обсяги газу, хоча для України зараз все значне. Але в будь-якому разі просто це перерозподіляє, скільки газу імпортованого, скільки власного видобутку в сховищах, а не збільшує загальну кількість газу в сховищах.

Ми просто хотіли купувати газ у приватних видобувників, виходячи з розуміння, що ми купуємо його значно дешевше ніж ми купуємо імпортований газ. І таким чином ми потім перейдемо до держави за меншою компенсацією, тому що є компенсація між закупівлею газу, ціною закупівлі газу і ціною продажу газу. Оскільки продаємо ми газ по 7,4 гривні, а купуємо

ми, навіть якщо це приватні будуть видобувники, ми купували там 28, там 30 з чимось гривень, то відповідно купували ми набагато дорожче ніж ми продаємо цей газ. Тому відповідно це впливає на компенсацію. А імпортований газ ще дорожчий, тому відповідно ми з точки зору просто мінімізації цієї суми компенсації, яку ми маємо отримувати від держави, ми вкладали також в наші плани закупівлю газу у приватних видобувників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Є ще питання? Давайте відразу до Юрія Юрійовича, я зараз всім дам слово. У нас від міністерства має бути Микола Колісник, він зараз має підійти, щоб бути фізично тут присутнім. Тому я вже пропоную, щоб ми задали всі питання Юрію Юрійовичу, і тоді він від міністерства також дасть своє бачення.

Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Добрий день, Юрій Юрійович, шановний! Радий вас бачити щиро. Я даже навіть не стільки запитання, бо я по п'ятому разу вже не хочу, я просто звертаю вашу увагу на декілька деталей.

По-перше, Юрій Юрійович каже, бідкається, по-хорошому, що він купує дорогий газ по імпортному паритету, а продає за 7,4 населенню. Як не дивись, баланс видобутку Укргазвидобування плюс Укрнафта повністю покриває населення, по 7,4 і 7,42 для ТКЕ. Це ж речі, які очевидні. Я, вибачаюсь, ну, не розумію, так, що ми мусимо дотувати з бюджету, дотувати, що він продає український газ, а ми мусимо до імпортного паритету його видобувати? Але відповідь на це питання ми можемо отримати тільки після хоча би якогось аудиту, розумієте, зрозумійте.

Я, колеги, вам скажу історію сім років тому. 2014 рік, одразу після Майдану, 114 мільярдів гривень закачали в Нафтогаз. Тоді курс був, якщо не помиляюсь 8, він там зростав до 16. 114 мільярдів, просто вони там закачали

і вони зникли. До речі, буде добра воля наша і вашої комісії задати питання владі тій, а де ж ті гроші, 114 мільярдів?

І тому в мене головне питання, якщо йому потрібен газ, вірніше не йому, державі, державі, там 2 мільярди умовно стратегічного запасу, навіщо дарувати гроші Нафтогазу, він же комерційна організація? Це має бути або кредит, чому він не може взяти, хоча я розумію, після дефолту технічно він вже не може взяти, або уряд має виділити разом з Нацбанком ці гроші, купити на підставі цього спеціального закону. І ми би розуміли, що в нас є резервні стратегічні 2 мільярди, а Юрій Юрійович і весь Нафтогаз має вести комерційну діяльність, бо він же не дарує газ, він же продає його.

Я просто от вам висловлюю свої такі спільні зауваження, навіть не хочу сваритися, нічого. Дякую.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Можна відповісти? Дякую за питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Юрій Юрійович.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Давайте почнемо з аудиту. Тобто ми нещодавно, Нафтогаз пройшов і міжнародний аудит. Компанія PricewaterhouseCoopers підтвердила нашу фінансову звітність. У примітках до фінансової звітності зазначені обсяги видобутку і зазначений обсяг реалізації, з яких можна побачити, що населенню потрібно більше газу, ніж видобувається державними компаніями в Україні. Також нещодавно Укргазвидобування...

_____ . (Не чути)

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Секундочку, я закінчу. ... пройшло перевірку державної аудиторської служби (ДАСУ), яка теж перевіряла, зокрема, і дані щодо обсягів видобутку і відпуску товарного газу. І там не було виявлено ніяких розбіжностей з тими даними, які ми показуємо. Тому хочеться всім,

щоб газу власного видобутку було достатньо державних компаній для того, щоб покрити потреби населення. На жаль, це поки не так.

Тепер щодо того, на що потрібна компенсація? Знову ж таки ми не бідкаємося і це не потрібно нам як Нафтогазу. Просто якщо держава хоче, щоб ми купували газ, наприклад, ви народні депутати, наскільки я розумію, хочете, щоб ми викупали газ у приватних видобувників, ми ж викупували... ви ж хочете, щоб ми купували у приватних видобувників не по 7 гривень, а за багато більшою ціною. А держава хоче, щоб продавали ми цей газ для потреб населення за ціною 7,4 гривні. Тому відповідно цю різницю потрібно компенсувати за Законом "Про ринок природного газу", за який проголосували шановні народні депутати в 2015 році, зокрема і фракція "Батьківщина".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Юрій Юрійович, добрий день! Я, аналізуючи виступи міністра енергетики і Прем'єр-міністра, зробив собі такий висновок, що дефіцит газу між виробництвом, між видобуванням і споживанням в Україні цього року очікується десь 4,5 мільярда кубометрів. Там різні прогнози говорять різне, але все одно, від 4 до 5 мільярдів. В мене до вас два запитання.

Перше питання. Чи є інформація, скільки мільйонів або мільярдів кубів за сім місяців 2022 року ви закупили за кордоном, державна компанія "Нафтогаз"? І скільки за цей самий період було закуплено в Україні? Я розумію, що це може бути від трейдерів, але тим не менше, скільки було закуплено в Україні об'ємів і на яку суму? Тобто об'єм газу, закуплений за сім місяців за кордоном, на яку суму, об'єм газу, закуплений за сім місяців в Україні, на яку суму?

Дякую.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Дякую.

По-перше, прокоментую ще раз от ці цифри, які ви називали щодо дефіциту газу власного видобутку. Воно залежить, як я сказав, від того, що яка ситуація буде з вугіллям, з логістикою вугілля і з роботою генерації, зокрема атомних станцій на Україну. Тому відповідно складно прогнозувати, ми підчас війни і багато ситуацій таких, там, де що раніше працювало одним чином, зараз працює по-іншому.

До речі, така ж сама, стосується так званих виробничо-технологічних витрат. В нас були ситуації, коли під час активних бойових дій ми не зупиняли постачання газу населенню, наприклад, в березні, для того щоб люди не замерзли, у нас там є пошкодження газопроводів і відповідно газ банально просто йде в повітря, але для того, щоби люди все ж таки не замерзли, ми продовжували постачання газу і транспортування газу до людей. Це стосується навіть і того ж Маріуполя, який був, як ми всі знаємо, яка сумна доля, на жаль, людей була і самого міста під час, наприклад, березня. Тому складно прогнозувати будь-які цифри щодо цього.

А тепер щодо того, скільки закуплено газу. Тут ми можемо підготувати більш детальну справку. Проблема в тому, що просто ми... не зовсім порівняння вдале. Ми взимку купували імпортований газ, була зовсім інша реальність до початку повномасштабної війни, щоб ви розуміли. Потім відповідно ми навіть в березні імпортували газ. Потім ми не імпортували газ травень і червень і почали імпортувати газ в липні. Зараз приблизно однаково закуплено імпортованого газу і газу власного видобутку, але імпортований газ в півтора принаймні рази дорожчий ніж газ власного видобутку, який ми закупували у приватних видобувників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович, ви отримали відповідь?

Юрій Юрійович, я розумію, що, можливо, є трошки складність, бо це треба агрегувати цифри за сім місяців, але все-таки, якщо питають в якихось

цифрах, то хоча би більш-менш заокруглено хочеться чути відповідь також із цифрами.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...мільярда кубометрів газу – це імпорт відповідно Нафтогазу на 15.06.2022 з початку року.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте секундочку, давайте по черзі. 0,6 мільярда...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. 0,6 мільярда кубометрів газу, 600 мільйонів кубометрів газу – це фізичний імпорт на 15.06.2022 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в Україні ви теж щось купляли?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Нафтогазом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Україні теж щось купляли?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. В приватних видобувників, зараз, секундочку, я перевіряю, теж приблизно ми купили 0,6 мільярда кубометрів газу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто і цих 600 мільйонів.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Але це питання в тому, що у нас є Укрнафта ще, в якої теж ми викупуємо газ за контрактом, укладеним раніше. Тобто це питання ще, що вважати видобутком приватних компаній, що не вважати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо без Укрнафти? Я вам дам слово, я бачу. Я дам вам слово.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Зараз... Давайте трохи, я знаходжу зараз ці цифри, я вам скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Добре, зрозуміло.

Тоді наступне витання – Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Юрій Юрійович, я вам... По-перше, сьомий місяць ще не завершився. Ясно, що у вас не може бути повних даних. А на шість місяців купили у Польщі, тобто імпортували – 690 мільйонів кубічних метрів. А за шість місяців 21-го року – 630, тобто на 10 відсотків більше імпортували. Тут виникає питання: а де ви будете імпортувати газ? Залишилося 70 днів до нового опалювального сезону. В той же час хочу сказати, що в нас на 5,2 відсотка, 5,2 відсотка правильно, зменшився видобуток газу власного видобутку, так.

І наступне. У нас споживання зменшилось на 28 відсотків. Якщо за шість місяців 21-го року було 17,1 мільярда, то зараз за шість місяців складає 12,3 мільярда. Ось така арифметика. І тоді виникає питання, що тут ми приймаємо рішення про те, що виділяти мільярди і мільярди коштів на закупівлю газу. Де ви його будете купувати? Незрозуміло, як це буде вирішуватись.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Прокоментую. Тут, до речі, коли я казав про 0,6 мільярда – це імпорт Нафтогазом, ще 0,3 мільярда кубометрів газу імпортували інші компанії, вони імпортували на початку року, тобто загальний імпорт став 0,9. Скоріш за все ваші дані неправильні щодо того, що в Польщі там відповідно була лєвова частка цих обсягів поступала. Але Польща – це просто країна, з якої заходить газ, тобто це не обов'язково газ,

який видобувається в Польщі або навіть імпортується в Польщу. Польща поєднана в свою чергу з Німеччиною, тобто газ з ринку Німеччини, а на німецький ринок поступає, наприклад, норвезький газ. Те ж саме стосується Словаччини і Угорщини. Тобто ми з цих напрямків імпортуємо газ, він фізично заходить з тих напрямків, іноді не фізично, це взагалі віртуальний реверс, але в ці країни газ відповідно поступає, наприклад, в Словаччину з Чехії, а в Чехію з Німеччини або з Австрії в Словаччину, а в Австрію може постачатися теж газ з Німеччини, тобто це об'єднаний ринок, скажемо так, Європи.

І ми розраховуємо на те, що і зараз, наприклад, коли ми імпортуємо газ, ми купуємо газ, наприклад, на голландському хабі, а потім з голландського хабу знову ж таки або фізично, або через віртуальні реверси ми цей газ завозимо відповідно зі словацького напрямку. Тобто те ж саме стосується, наприклад, коли ми купуємо на ринку, на хабах німецьких, основні наші хаби, на яких ми часто блокуємо газ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, добре, дякую.

Вікторія Олександрівна, прошу.

ГРИБ В.О. Юрію Юрійовичу, з того, що ви нам сказали, знаєте, таке враження, що держав Україна не зацікавлена в тому, щоб видобували більше вітчизняного газу. От, вибачте, при всій повазі.

Я просто хочу нагадати, що, по-перше, наш газ дешевше, по-друге, це робочі місця і податки в бюджет. Тому, колеги, коли ми будемо, дай боже, приймати той законопроект, який сьогодні був провалений, я дуже сподіваюся, що якраз газ...

_____ . Не провалений, він перенесений.

ГРИБ В.О. Ну, його перенесли, але його не прийняли, правильно? Що все ж таки ми з вами подумаємо про те, яким чином нам мотивувати наших вітчизняних інвесторів, щоб вони інвестували саме в нашу галузь для того, щоб були робочі місця і для того, щоб сплачувалися податки і Україна була з газом.

Дякую. Я з вашого дозволу, Андрію Михайловичу, передаю слово колегам, у них конкретно є, але давайте про це не забувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Спасибі.

Якщо немає питань, прошу Інна Романівна, і потім ми ще передамо слово міністерству, міністерство скаже свою позицію, щоб ми мали більш комплексну картинку і вже могли задавати питання чи тому, чи тому, кому потрібно. Тому Інна Романівна, потім передам слово пану Коліснику і потім ще так само дамо слово газовидобувній асоціації.

СОВСУН І.Р. Дякую за презентацію.

Пане Юрію, підкажіть, будь ласка, ми зараз вияснили, скільки закуплено зараз газу і який баланс, а підкажіть, будь ласка, по планах, тому що ми побачили цифру 1,2, які планується закупити в Україні у приватних видобувників, а скільки планується імпортувати і за якими цінами планується купувати в Україні і за кордоном, для того, щоб ми розуміли різницю?

Дякую.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Дякую.

Просто слово "план" воно в ситуації, коли основним обмеженням є гроші, я не знаю, наскільки це слово є релевантним або адекватним для цієї дискусії. Для того, щоб досягти рівня 19 мільярдів кубометрів газу, потрібно імпортувати додатково приблизно 4-4,5, навіть до 5, там у залежності від споживання, яке воно буде, мільярдів кубометрів газу.

За нинішніми цінами, а ціни зараз просто рекордні, це від 8 до 12 мільярдів доларів. Тобто для того, щоб Нафтогаз міг це зробити, для того уряд має Нафтогазу ці кошти передати або надати, забезпечити відповідне фінансування. Скільки з цих грошей зможе забезпечити уряд, нам складно сказати. Тому, можливо, пан Колісник або якісь представники уряду, які є, вони можуть сказати, скільки грошей уряд може надати Нафтогазу або іншим, Держрезерву, не важливо, тому що Нафтогаз – це компанія, яка може імпортувати газ. Імпортувати газ теж не так просто, для цього має бути відповідна інфраструктура, потужності заброньовані, люди, фахівці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Юрійович, давайте тримати фокус розмови, ми ж не питаємо важко чи легко імпортувати газ, там, видобувати ще важче.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ні, просто пан Кучеренко казав, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Кучеренко, вам питання задала Інна Романівна Совсун.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ок. Сорі, вибачаюся. Тоді, Інно Романівно, то я думаю, що я відповів на питання. Тобто тут питання є...

СОВСУН І.Р. Питання ще по ціні, за якою буде український купуватися.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ми український газ купували в прозорий і конкурентний спосіб, тобто були відповідні торги, на яких було багато компаній. Ми приблизно купували там за ціною, там останні торги, які були, там 28-29 тисяч гривень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З ПДВ чи без ПДВ?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. З ПДВ. Це було набагато нижче, ніж імпорتنі ціни навіть на той час. Але після цього імпорتنі ціни зросли суттєво, плюс відбувалася девальвація або обезцінення української валюти. Тобто курс ще змінився.

Тому зараз мені складно прогнозувати, за якою ціною відповідно Нафтогаз може купувати великі обсяги газу у приватних видобувників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перекладаючи на просту мову, ми ж тут люди прості і просто ж говоримо, він говорить про те, що будуть аукціони і яка ціна складеться внаслідок цього аукціону, він не може прогнозувати, бо залежить від того, скільки гравців прийде, скільки газу захочуть вони продати і так далі, і тому подібне.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. І які обсяги ми будемо купувати – це самий головний критерій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Баланс попиту і пропозицій. Тобто пропозиція більш-менш зрозуміла, а ось попит – незрозуміле питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Я тоді для повноти картинки передаю слово пану Миколі Коліснику так зі сторони уряду, зі сторони Міністерства енергетики, щоб ви дали своє бачення, що нам потрібно робити з точки зору закачки газу, з точки зору закупівель газу, як тримати баланс, щоб газ купувати і по імпорту, і в українських видобувників? І що ви бачите, скажімо, чи стартовою ціною, чи тою ціною, навколо там якоїсь можуть йти якісь дискусії чи йти якісь торги, чи аукціони?

КОЛІСНИК М.О. Я би хотів єдине для початку перепитати, чи ми ...*(Не чути)* закритому режимі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дивіться, ми у відкритому режимі і не треба... Секундочку. Купляє Нафтогаз по 28 тисяч чи по 48, чи по 68, це не становить ніякої військової таємниці. Давайте не будемо гратися у войнушки і робити вигляд, що будь-яка цифра – це вже точка координат там заводу, який виробляє зброю. Військова таємниця – це там, де роблять зброю, там, де її перевозять, там, де наші позиції знаходяться, там, де військові живуть, і так далі.

КОЛІСНИК М.О. Це, до речі, також військова таємниця, що є військовою таємницею.

Щодо питання, щодо предмету питання, виходячи з об'ємів фактичного видобутку, який є на сьогодні, прогнозний об'єм видобутку за наявний рік – приблизно 18,5 мільярда кубічних метрів газу. Це без урахування потенційних втрат. Зона розмежування – Харківська область, де знаходяться основні газовидобувні і значні обсяги видобутку газу, назвемо це так.

Тому ми повинні розуміти, що, з одної сторони, газова інфраструктура є наземною, вона розподілена неодноточково, проте певний вплив з розумінням, на які там інфраструктурні об'єкти може зменшитися загальний баланс. Тому...

_____. *(Не чути)*

КОЛІСНИК М.О. Прогноз споживання. На сьогоднішній день, виходячи з об'ємів споживання в порівнянні з минулорічними з профілем споживання за останні три роки, а такий баланс і прогноз ми робимо щорічно, складає приблизно 21 мільярд кубічних метрів за рік. При цьому ми бачимо лише, скажімо, профіль споживання зараз в неопалювальний сезон,

то можемо врахувати профіль споживання в останні місяці опалювального сезону 2021 – 2022. Проте ми не знаємо, як буде корелюватися споживання в окремих областях під час цього опалювального сезону. Для прикладу, ми здійснили аналіз разом з оператором газотранспортної системи в розрізі кожної з областей і в тих областях, де, зазвичай, прогнозувалося скорочення, там є стабільне споживання, тому що іде системне перенаселення, переміщення населення.

З іншої сторони... з одної сторони, не збільшується кількість квадратних метрів жилої площі, але, з іншої сторони, збільшується навантаження, для прикладу тих же ж теплоцентралей, збільшуються їх валово-технічні втрати. Тому ми бачимо, що між об'ємами прогнозного видобутку і об'ємами прогнозного споживання є певна релятивна частина, яка повинна бути імпортована.

В наших прогнозах, звісно, ми виходимо з критичних сценаріїв, які собою передбачають: втрату вугільних регіонів та відповідно втрату потенційних регіонів, певних об'єктів генерації. Таким чином ми маємо застрахувати себе в своїх прогнозах на всі потенційні негативні сценарії. Сьогодні присутні народні депутати, відповідь на звернення яких ми неодноразово спеціально надавали такий сценарій з такими об'ємами.

Щодо викупу газу національного видобутку, на сьогоднішній день ми бачимо, для прикладу, до військові часи видобуток, добули, був 55 мільйонів кубічних метрів, на сьогоднішній день 49,5, на перший місяць активної фази бойових дій об'єм був 51. Тобто факт скорочення у нас почався на момент перемовин щодо предмету законодавства, можна так провести аналогію трішки.

Що відбувається з наземною інфраструктурою? Чи відбувається буріння? З нашої точки зору, це проблематично. Найбільше, що видобувні компанії можуть активно здійснювати, це обслуговування існуючої наземної інфраструктури скважиного фонду для підтримки газовидобутку. Тому що буріння, капремонт скважин – це все і є техніка на шасі крАЗів, така сама з

повітря, воно виглядає так само, як бойова техніка. Із досвіду для прикладу, Укргазвидобування, доступ до фактичного місця здійснення діяльності проблематичний, особливо бурові роботи.

Щодо ціни реалізації. Звісно, якщо на сьогоднішній день в Україні промисловість зменшила своє споживання і відповідно можливість реалізації приватними видобувниками свого газу значно зменшилася. Давайте дивитися на структуру зменшення цього газу, фактично більшість промисловості знаходиться у вертикальній інтеграції ...*(Не чути)* видобувників. Тому тут важливо оцінити, як вона пропорційно була скорочена. Для прикладу, в певних групах зупинилися металургійні підприємства в результаті бойових дій, це об'єктивна обставина. Відповідно є газ станом на сьогоднішній день, в певній пропорції продається на вільному ринку по ціні, яка була зазначена Юрієм Юрійовичем, і це є фактично сформована ціна ринку на сьогодні.

Є офіційна позиція асоціацій, що, на їх думку, це не є об'єктивна ціна, оскільки вона в пропорції із значно малим споживанням, тобто якщо брати загальноринкові умов. В їх розумінні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Навіть скоріше через обмеження експорту.

КОЛІСНИК М.О. Це сукупність факторів, згоден.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Низьке споживання – це об'єктивна ринкова ситуація, низький попит, а обмеження експорту – це вже адміністративна дія по відношенню до...

КОЛІСНИК М.О. Варто зазначити, що з історичного екскурсу в нас не було особливо таких періодів, коли ці компанії здійснювали експорт за кордон, зазвичай продавали внутрішньоринково на потребу своїх компаній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас не було такого падіння споживання.

КОЛІСНИК М.О. Я послідовно. Тому компанії зазначають, що в їх баченні фактично справедлива ринкова ціна – це прив'язка до експортного паритету, мінус там логістика, відповідно це те, що вони, не маючи заборони експорту, могли продати на території України або здійснити експорт, потратити... понести видатки на логістичну складову, мінус видатки на обслуговування трейдингового персоналу, мінус якісь дисконти в рамках торгівлі, ми виходимо фактично на запропоновану ціну видобувникам по результатах зустрічі у Прем'єра, по результатам двох нарад у видобувників, яка складається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. "Роттердам мінус", грубо кажучи.

КОЛІСНИК М.О. Ну, то в НКРЕ ...*(Не чути)*, а в нашій – це ТТФ мінус логістика, мінус дисконт. Таким чином... Мінус дисконт, і того це є середньоринковий базис. Але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що таке дисконт?

КОЛІСНИК М.О. Ось, ну, це скидка від факту, який є на базисі. В Україні газ може продаватися на двох базисах: SWA, VTP в газотранспортній системі або в підземці. Видобувники виходять з двома пропозиціями, оскільки на сьогоднішній день в них вже приблизно 700 мільйонів кубічних метрів в підземці і певний об'єм прогнозний до реалізації щомісяця до кінця цього року, і потім вони надали прогноз до кінця опалювального сезону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КОЛІСНИК М.О. І ціна, вона різна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, секундочку. ТТФ мінус транспорт – це виглядає ніби логічно. Питання: мінус транспорт і мінус дисконт, так звучить формула. А хто заклав це мінус дисконт, хто визначив, який він має бути, цей дисконт?

КОЛІСНИК М.О. Ну, дивіться, дисконт справедливий має бути результатом торгів, конкуренції між учасниками в якомусь діапазоні.

_____. Стартова ...*(Не чути)* становиться: ТТФ мінус логістика, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, і мінус дисконт.

_____. *(Не чути)*

_____. Я можу додати, якщо можна.

КОЛІСНИК М.О. ... запроували 15 відсотків дисконту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А звідки ви це взяли? Як ви це...

Юрій Юрійович, ми бачимо вашу руку, вам слово надавали, ще також надамо.

КОЛІСНИК М.О. Ми здійснили економічний аналіз видобутку приватних і, ну, в принципі, газовидобувних компаній, взяли всі існуючі по Податковому кодексу податки, ренту на вуглеводні нижче 5, вище 5 – старий/новий скважинний фонд. Таким чином... і додали 100 доларів від ... *(Не чути)*, тобто чистого доходу. В результаті ми побачили середню ринкову ціну реалізації на той момент з огляду, зараз треба перераховувати на момент

індексації. Але це була ціна в діапазоні якраз мінус 15, відверто, напевно, мінус 20 відсотків. Але ми розуміємо, що ця ціна має скластися в цей дисконт в результаті там справедливого конкурентного аукціону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І це стартова ціна такого аукціону.

КОЛІСНИК М.О. Ні, дивіться, ми запропонували... Щодо основних умов аукціону, назвемо це так, вони складаються з максимальної ціни, яка може бути акцептована. Далі. З огляду на те, що видобувники не знайшли насправді, на жаль, єдиної позиції і вони виходили з різними позиціями щодо формату торгів, аукціон чи прямі договори, об'єму торгів, комусь потрібні мілкі лоти місячні, комусь потрібні довгострокові контракти з помісячними гарантованими об'ємами викупу, ми запропонували процедуру так звану зустрічних заявок ...*(Не чути)*, коли є сторона, яка виходить НАК "Нафтогаз" з пропозицією купити і є різні насправді пропозиції приватних видобувників в об'ємах, в ...*(Не чути)* і в ціновій категорії, де вони конкурують між собою і виходять на середню зважену ціну.

І третє, що у нас, об'єм загальний. Ми в постанові зазначили 1,2 мільярда, на всіх нарадах було запропоновано видобувникам 1,3 мільярда. Ось це, в принципі, такі базові ґрунтовні речі, які...

АРАХАМІЯ Д.Г. На тій нараді видобувники казали, що вони можуть досягти 1,6, я, наскільки пам'ятаю. Просто у нас же є, наскільки розумію, в усіх погоджено, що будь-які, тисячу євро, умовно, які ми заплатили за імпорт, це чисте сальдо, мінус сальдо торговельного балансу А тисячу євро тут, мінус 32-35 відсотків ренти повернення одразу ж, і після того ще якісь інші там податки і зайнятість. Ми ж розуміємо, що треба викупити все, що видобувають в Україні не спочатку, тому що там не можна терпіти, треба паралелити, але ми маємо дати *commitmen* на весь об'єм. Тому що наскільки я ж від вас почув, що дефіцитом з умовою... з урахуванням страхового

балансу є десь 4 мільярди кубів. Правильно? Вам треба докупити 4? Скільки докупити треба взагалі, імпорт плюс видобувники?

КОЛІСНИК М.О. Якщо прогнозувати наявність достатнього об'єму на рівні 19 мільярдів на жовтень місяць 2022 року, то відповідно від внутрішнього загального видобутку приватних і державних необхідно здійснити імпорт в об'ємі 5 мільярдів кубічних метрів.

АРАХАМІЯ Д.Г. Правильно. Це ви кажете, імпортувати 5, а все, що видобувають, все викупити, правильно, додатково?

ГОЛОВУЮЧИЙ. На сьогодні є 12 , майже 12, менше ніж 12.

КОЛІСНИК М.О. 11 мільярдів 976, мінус "Вергунівське ПСГ", яке на непідконтрольній, тобто вони є, цей газ ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Грубо чуть менше 12, скажімо так. Якщо 19 – це 7. 3 тих 7, я так розумію, 5 – те, що по імпорту, а 2 – те, що можна максимум взяти від українських ... *(Не чути)*

КОЛІСНИК М.О. Але справа в тому, що для досягнення загального балансу, ми розуміємо, що викуп внутрішнього видобутку, він збільшує загальний ... *(Не чути)* на жовтень місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це правда, теж розуміємо.

КОЛІСНИК М.О. Тому тут потрібно знайти справедливий баланс між тим, щоб здійснити певний викуп в газу внутрішнього видобутку приватного характеру, та імпортом.

_____. (Не чути)

АРАХАМІЯ Д.Г. Можно? Просто я, ну, не понимаю концепта. Нам надо купить много газа, больше, чем мы можем произвести. Одновременно мы не можем последовательно купить, если бы у нас было время, мы бы купили вначале все, что у нас есть, потом на остаток импортировали. Поскольку отопительный сезон на носу и денег нет ни туда, ни сюда, то мы будем разделять параллельно в какой-то пропорции. Мы говорили о том, что нам финансово в любом случае значительно выгоднее купить у местных. Поэтому все, что есть у местных, надо дать на полный объем commitment. Даже если нет денег, надо сказать: мы вас выкупим, все, там с течением времени какого-то. Ну, правильно ж?

КОЛІСНИК М.О. Умова оплати?

АРАХАМІЯ Д.Г. Умова оплати, должна быть какая-то просто оплата, до того, что не можем. Сказать, вот есть денег на миллиард кубов, выкупим миллиард кэшем, а на остаток там в 600 тысяч заплатим военными облигациями или чем-то. Ну, потому что это хотя бы наше, понимаете, мы здесь можем эмитировать какие-то бумаги и так далее. Ну, я ж, мы сейчас говорим как есть.

_____. (Не чути)

АРАХАМІЯ Д.Г. Нет, ну, смотрите, вы можете пугаться, не пугаться, я говорю, что главное commitment. Вместо этого, после совещания сегодня говорит: мы у вас выкупим 1,2 миллиарда. Вопрос: если они могут произвести 1,6, почему вы будете выкупать 1,2? Я вот этого не понимаю, откуда возник хвост 400 миллионов?

КОЛІСНИК М.О. Дякую.

Дивіться, перше. Все залежить насправді від умов оплати і наявності коштів. Було б у нас достатньо коштів, джерела походження, можна було б здійснити одночасно і імпорт, і викуп внутрішнього видобутку. Запропонована модель приватними видобувниками зазначає викуп по 300 мільйонів кубічних метрів щомісяця на VTR та певний викуп у перші місяці, сумарно це 700, серпень-жовтень – по 200 мільйонів, щомісяця – 250 і 200 для викупу в підземних газосховищах, те, що в них уже накоплено.

Але, на жаль, в рамках умов оплати нами було запропоновано максимально зробити відстрочку платежу, проте видобувники зазначають, що це на дасть, не виручить їх ситуацію, особливо для тих видобувників, які мають значні рентні платежі по старому скважиному фонду.

Тому вони наполягають, тут нехай Артем прокоментує, але ми намагались якраз знайти той баланс між... зафіксувати хоча б об'єм, хоча б 1,2 як гарантія, зафіксувати строки оплати, які влаштують приватних видобувників, для того, щоб вони системно платили ренту і не зупиняли свою діяльність і сформувати таку ціну, яка, з одної сторони, буде предметом конкурентних торгів. А для нас, щоб пояснити всьому суспільству, чому ми купили не по 27-29, а підняли ринок, це буде фактором.

Варто зауважити, що, наприклад, сьогодні зранку вже в Мінагрополітики збиралися виробники хлібу, курятини, тобто агропродукції, яка є критичною. Вони вже зазначають, що в них є розуміння, що ціна підніметься. Минулого року ми були вимушені здійснити продаж соціального газу все тих же видобувників. І відверто скажу, я думаю, Артем підтримає, у результаті вони сказали: краще б ви ренту поставили, чим так, як воно напружено відбувалося, продавали той газ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. Скажіть, будь ласка, коротеньке питання. А по тій формулі, яку запропонувало міністерство, вже проводились аукціони і були бажуючі?

КОЛІСНИК М.О. Ні-ні, ми зараз...

_____. Це тільки проект?

КОЛІСНИК М.О. Так, це проект постанови, який на сьогоднішній день ... *(Не чути)* в регламенті політика власності НАК "Нафтогазу". Але якщо ми розуміємо, що в редакції потенційно прийнятого закону будуть окремі повноваження Кабінету Міністрів щодо затвердження порядку. Це просто інша форма, але порядок от є предметом розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, наскільки я знаю, у нас є правка, яка передбачає, що Кабмін може порядок затверджувати. Тобто просто для розуміння ціна ТТГ мінус транспорт, мінус 15 відсотків дисконт, а обсяг – це 1,2 мільярда кубів, правильно?

КОЛІСНИК М.О. Запропоновано так. В останньому звернення Асоціації газовидобувних компаній, варто зазначити, це не питання навіть, давайте я просто зачитаю, це прекрасно. Зазначені обсяги викупу 1,2 не відповідають реальним обсягам профіциту газу, які утворилися на ринку України. Озвучені раніше асоціацією обсяги складають щонайменше 1,5 до кінця року, ще 0,7 природного газу, який у ПСГ, итого – 2,2. Предмет торгів, це ще навіть... природного газу на сьогодні знаходяться ... *(Не чути)* і також 0,9 на період з 1 січня по 31 березня 23-го року. Итого асоціація пропонує продати, щоб гарантовано забезпечили діяльність їх бізнесу і викупили 3,1 мільярда кубічних метрів природного газу. Ця значно відрізняється

пропозиція від тієї, яка була на зустрічі Прем'єр-міністра і на двох зустрічах міністерства.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А яка тоді була пропозиція?

КОЛІСНИК М.О. У нас насправді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КОЛІСНИК М.О. 1,3.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 1,3 тоді.

КОЛІСНИК М.О. А Нафтогаз заклав у фінплан 1,2. 100 мільйонів не було предметом ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Давайте Андрій Вікторович, потім Юрій Юрійович піднімав руку. Ми пам'ятаємо, ми всім даємо слово тут... потім Артему від асоціації.

ЖУПАНИН А.В. Як голова профільного підкомітету прокоментую ситуацію. Дивіться, те, що ми почули сьогодні, 600 мільйонів було закуплено за кордоном, 200 мільйонів куплено в Україні, це за той період часу, за 6 місяців, 7 місяців цього року.

_____. Ні, не так, не так. 580 закуплено в Україні, і це без Укрнафти. 580.

ЖУПАНИН А.В. Дивіться, є інформація. ...*(Не чути)*, давайте я договорю, ви потім скажете.

Значить, перше. 600 мільйонів куплено за кордоном.

Друге. Відповідно до інформації від газовидобувних компаній України 230 мільйонів кубометрів куплено газу в Україні, тобто втричі менше. При тому у підземці зараз це 700 мільйонів кубометрів газу, який видобутий приватними компаніями. Тобто мені здається, що тенденція видна наочно і вона доволі ...*(Не чути)*, що держава чомусь надає перевагу закупівлі імпортного газу. Це перше.

Друге. Українські приватні газовидобувні компанії зараз рапортують, і ми тут радіємо за Нафтогаз, що дійсно там не падає видобуток, особливо в компанії, але українські нафтогазові компанії газовидобувні рапортують, що вони планують, вже станом на сьогодні видобули 2,7 мільярда кубометрів газу за 7 місяців цього року, і планують видобути ще орієнтовно 2 мільярди кубометрів. Тобто загальний видобуток українськими компаніями у 2022 році по прогнозам видобувних компаній, ми беремо, що може бути там війна і всі розуміють ризики, але все одно, 4,5-4,8 мільярда кубометрів. Це падіння, тому що минулого року було 6 мільярдів кубометрів – 5 мільярдів, тобто є падіння, але воно як би невелике.

Яка проблема назріває для приватних видобувних компаній? Перше. Вони не мають кому продати газ, тому що впало споживання, дуже сильно впало споживання, це раз, чекайте. З 30 мільярдів, яке було споживання до війни, зараз споживання, от Міністерство енергетики прогнозує 21 мільярд. Тобто споживання впало на майже 35 відсотків. Це перший важливий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно справді впало більше, тому що вони беруть за 6 місяців, включаючи січень і лютий, які були...

ЖУПАНИН А.В. Тобто ми ... *(Не чути)*, ми вже бачимо падіння велике.

Другий момент. Видобувники не можуть продавати газ за кордон. О'кей, ми говоримо, що можливо вони там в минулому не продавали, але все одно це адміністративне обмеження, яке їм по суті перекрило можливість додаткового варіанту для продажу свого товару. Друга проблема.

Третя проблема. Вони зараз змушені зберігати газ в підземці, і ця тенденція, з якої я почав, і враховуючи те, що єдиний спосіб для видобувників – це або продати десь в Україні, або закачати в підземку, я хвилююся, що може бути момент, коли просто держава візьме і націоналізує весь газ, який знаходиться в підземці, і скаже, ну, вам і так нема куди діватися, давайте заберемо від вас весь газ. Це проблема. Чому? Тому що ми послідовно працювали над тим, і я як голова підкомітету, для того, щоб розвивати газовидобувну галузь в Україні як державну, так і приватну. І мені здається, що приватна показала в цьому доволі непогані результати. Ми підтримували приватний видобуток податками, ми підтримували і законодавчими ініціативами, тому мені здається, що ми провели доволі непогану роботу, і галузь показує доволі хороший результат. І дуже б не хотілося, щоб ми зараз через якісь рішення, я розумію, з поправкою ...*(Не чути)* все одно, щоб ми цю галузь поховали.

Тому що я запропонував, і це була спершу пропозиція, яку я був запропонував до законопроекту 7227. Ми запропонували зробити, дати перевагу або спочатку закуповувати газ українського видобутку перед тим, як йти на зовнішні ринки і купувати газ за кордоном. І тут важливий нюанс, тому що не можемо ми купувати валюту в Україні для того, щоб її виводити за кордон і збільшувати торговий дефіцит, для того, щоб і не купувати в Україні газ, який знаходиться у нас, по суті, під ногами не можемо ми його купити у видобувників.

І зараз є два ключові питання, які ми з вами обговорюємо на цьому засіданні. Перше ключове питання – це об'єм. І друге ключове питання – це ціна.

Що не так з об'ємом? Пропозиція, яка зараз озвучена в постанові, в проекті постанови, який розісланий, вона абсолютно нікчемна. Чому? Тому що там написано: до 1,2 мільярда кубометрів. До 1,2 мільярда кубометрів – це може бути 10 мільйонів, це може бути 5 мільйонів, це може бути 100 мільйонів, 300, мільярд, вона ні про що.

Тому якщо ми розуміємо, що нам треба купити частину газу обов'язково українського видобутку, я би пропонував наступним чином написати, наприклад, від 1 мільярда кубометрів. Тобто щоб дати видобувникам гарантоване розуміння, що їхній газ буде куплений, так, і закріпити якийсь максимум, наприклад, до 2 мільярдів кубометрів. Тоді ми закриваємо питання взагалі, скільки ми купуємо. Ми в постанові пишемо: від і до. Якщо купимо 1,5 мільярда, значить, треба 1,5, якщо треба більше, у Нафтогазу буде можливість, залучивши кошти, купити більше, тому що постанова буде дозволяти купити більше. Мені здається, що важливо зробити цювилку, яка дозволить або мінімально закріпити розмір, щоб всі знали, що стільки буде викуплено, і зробити максимум для того, щоб всі розуміли, що більше викупувати не буде.

Друге. По ціні. Дивіться, я вам скажу, от елементарно, за 7 місяців видобуто 2,6 мільярда, у сховищі 700 мільйонів. Якщо очікують видобуток ще 2,6 мільярда, значить, скоріш за все у сховищі появиться ще 700 мільйонів. Чому зараз цифра 1,3 мільярда? Тому що 700 плюс 700 – це 1 мільярд 400. Якщо ми зробимо 2 мільярди, то це буде абсолютно нормально для того, щоб дати можливість продати трошки більше ніж 1,4 мільярда. Це абсолютно здається мені адекватна пропозиція.

Друге, по ціні. Дивіться, по ціні я не розумію, як беруться ці скидки. От у нас знижки, то нам одні знижки пропонують, то інші, тут зараз знижка 15 відсотків. Притому що взяли якісь розрахунки, ну, я не дуже розумію, можна до такого суб'єктивного рішення, це суб'єктивне рішення по ціні, мені здається, що дуже важко саме знижку обґрунтувати чимось. І з приводу

такого суб'єктивного рішення можуть бути дискусії: чому не 20 відсотків, чому не 13, чому не 18, чому не 50 відсотків.

Що можна було би зробити? Ми ренту рахуємо по певній ціні. Тобто ми беремо ціну газу якусь, там TTF чи яку, як визначається у Податковому кодексі рента, і це є база для вирахунку ренти.

Що б ми могли зробити для вирахунку ціни, по якій продається цей газ? Взяти ціну, ту, по якій ми рахуємо ренту, і від неї зробити аукціон на пониження ціни. Тобто кожен учасник дає пропозицію, яка понижує ціну. І це пониження ціни – це так званий редукціон. Тобто ми не встановлюємо ніяких там мінус 15 відсотків, мінус 30, просто учасники між собою конкурують хто дасть кращу для держави ціну на газ дешевшу, але за базу беремо ціну, по якій ми оподатковуємо, по суті, їхні надходження від видобутку, тобто це може бути як ідея, можемо її обговорити. Це дві ключові мої пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

По ціні тут, скільки там вже з цих списів зламали навколо стартової ціни, я так розумію, що особливого пониження ... *(Не чути)* аукціонів від стартової ціни не планується, стартова ціна є дуже ключовим фактором, схоже на те.

Але от що стосується обсягів, от тут сто процентів треба дати якийсь індикатив і просто людей не дурити. Якщо не плануєш викуповувати, ну, скажи, що не планую викуповувати і все, і тоді люди будуть там шукати по ринку продати чи якось цей газ, не знаю, в хімію переробити і хімію вивезти, продати, там різні можна способи придумувати, тут дійсно має бути щоби для ринку була зрозуміла ситуація.

Я б тоді ще, може, навіть таке розглянув. Якщо ми не сходимося по обсягах, да, то тоді сказати: добре, отака от постанова, такі-то обсяги викуповуємо, а з 1 січня відкривається експорт чи там закінчується зима, 1

лютого чи там 28 лютого відкривається експорт. Всі тоді розуміють, що вони тоді в березні з швидкістю величезною викачають газ, продають у Європу і отримують за цей газ гроші і все по-чесному, від держави нічого не просять.

Але тоді треба дати можливість так зробити або дати якийсь горизонт. А то в даному випадку експорт закритий невідомо на який період часу.

АРАХАМІЯ Д.Г. Да, так, я вибачаюсь, у нас... Ми так на нашому оборонному комітеті маємо таку ж саму дискусію. Наприклад, як виробляють дрони, я можу їх робити, сто дронів на рік. А мені Міністерство оборони і весь сектор нацбезпеки каже: а я в тебе закуповую 50. А 50 не дають продавати нікому іншому. І ми вирішили, ми позвали і, скажемо, беремо ваше державне оборонне замовлення, обсяг, додаємо плюс там 20 відсотків страхових на випадок, що потрібно буде, а все інше можна експортувати. І тоді це вже виробник розуміє, як він може побудувати свою стратегію виробничу і працює так. Мені здається, що це тоді чесно, тому що йому не можна сидіти просто казати: я в тебе не куплю, – і надати і продати. Це ж просто ми вб'ємо цю індустрію, наступного року ми все будемо імпортувати вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це не той товар, який просто складуватиметься, там штуцер прикрутив, порушив технологічний режим, і це ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. І плюс, я так розумію, що коли тримаєш спеціальне газосховище, треба платити ще за зберігання. А тариф за зберігання піднявся, я так розумію, в цьому році.

Тому в мене до вас прохання. Ви можете все-таки в цю постанову написати якусь цифру від і до, як наводив приклад Андрій Вікторович від 1 до 3 мільярдів. Може, ви свою... від і до. Тому що це, по-моєму, дуже логічно

і такий залізобетонний аргумент. Просто якщо ми не хочемо, то сказати там від 0 до 5, там до стільки-то. Якщо ми хочемо, то чесно сказати, що от таку от суму ми викупимо, такий обсяг. Тому що якщо ні, ми тоді будемо... правкою в закон не хотілось би в такі речі лізти. Але якщо якийсь діалог не получається, тоді ми на законодавчому рівні будемо це врегульовувати, тому що це справедливо виглядає.

Пане Миколо, можна подумати і внести зміни до проекту цієї постанови?

КОЛІСНИК М.О. Ми розглянемо можливість відобразити такий ... *(Не чути)* проте ми повинні розуміти, що він може бути обумовлений двома речами.

Перше, це конкурентність торгів. Оскільки встановити чітку вимогу, що суб'єкт купить, можна ж на акцептувати до останнього дня і продавати по максимально встановленій ціні. Тому в балансі проведення конкурентних торгів ми розглянемо можливість встановлення такого діапазону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Юрію Юрійовичу, бачите раціональне зерно в тому, щоб держава гарантувала, що вона купить не менше ніж стільки і не більше ніж стільки для того, щоб учасники ринку мали прогнози.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Для того, щоб держава гарантувала, для цього потрібно фінансування. За поточними цінами, за якими відповідно приватні видобувники хочуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, стоп, стоп. Ви мені скажіть, от фінансування, фінансування, ви сьогодні у постанові прописали до 1,2 мільярда кубів. Що ви мали на увазі? Скільки ви мали на увазі – 1,2, 0,5, 0,7?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Це ж не наше, ми нічого не прописували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ви подали фінплан, правильно, ви заклали фінплан 1,2.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Давайте поясню, до речі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви фінплан заклали 1,2 чи до 1,2?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Фінплан ми заклали 1,2. Але виходили ми із зовсім інших очікувань. Ми виходили з того, що ми не будемо імпортувати до початку IV кварталу. Ми хотіли і ми передбачали, що приватники будуть продавати на ринку, тобто ми не будемо викуповувати всі обсяги, і відповідно таким чином буде певний баланс. Тобто ми викупимо достатньо, але при цьому вони там приблизно половину або третину будуть ... *(Не чути)* на ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Бо якщо ми все викупимо, то що буде на ринку? А є інші споживачі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але у фінплані на сьогодні 1,2 мільярда.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Він не затверджений Кабінетом Міністрів. Це наш проект фінплану, який ми подавали, після цього вже багато що змінилося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Прошу, Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. У мене тоді пропозиція, давайте визначимо, який об'єм газу повинен продаватися щомісячно, від і до, як ви так само визначаєте від одного до двох, так визначіть мінімальну і максимальну планку в місяць, скільки мають торгуватися, тоді будете мати ринок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, а може тоді є сенс, якщо ми зобов'язуємо когось купувати, то є сенс зобов'язати когось і продавати. Наприклад, якщо б 10 відсотків там обсягу газовидобувні компанії були зобов'язані продавати так, як на ринку електроенергії її виставляти на ...*(Не чути)*, так само і тут, через біржу 10 відсотків обсягу продавати. Ми б розуміли, що, з однієї сторони, ми підштовхуємо як би попит, а, з другої сторони, ми підштовхуємо пропозицію. Щоб не вийшло так, що компанії там не продають, не продають, а потім, коли вже там якась критична ситуація, ціна висока, вони вийшли і весь обсяг продали. Щоб це було рівномірно помісячно і всі також виходили, і продавали. Мені здається, що ми вже, Артем, колись таке обговорювали, щоб там чи 5 чи 10 відсотків продавали через біржу. Що ви взагалі думаєте про це і про все інше, що ми сьогодні говоримо? Скажіть позицію.

_____. Дякую дуже. Колеги, дивіться, давайте я тоді прокоментую те, що колеги зазначили, зокрема і цифри, щоб не було непорозумінь.

Щодо питання викупу НАК "Нафтогаз". НАК "Нафтогаз" почав викупляти газ у приватних газовидобувних компаній на біржі УМВБ, починаючи з квітня цього року. На підставі публічних даних за результатами торгів, за нашими цифрами, викуп склав трошки більше ніж 220 мільйонів метрів кубічних газу і це було підтверджено...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...*(Не чути)* А всього 580, це, якщо з підземкою.

_____ . 580. Добре. Станом те, що зазначено біржею УМВБ, це 220 мільйонів кубічних метрів.

Щодо взагалі ситуації по цінах, ситуація з видобутком, просто для розуміння всім. Не буду повторюватися, у нас є дві великі проблеми, окрім звичайно, прямої воєнної агресії, це питання реалізації природного газу, тому що питання реалізації – це не тільки доходи компанії, а це сплата ренти, яка, зокрема, зараз було урядом прийнято ... *(Не чути)* прийнято відповідне ... *(Не чути)* сплата податків у бюджет.

І друге питання. Це невідповідність цін, які сформувалися на ринку України, тим, з якої ми маємо платити ренту. Тобто для розуміння всіх: зараз рента вона враховується від двох показників, те, що було сформовано фактично урядом, це імпорتنний паритет, тобто розмитнення на території України і, так, другий показник – це хаб ТТФ. Через дії Російської Федерації, як, ви знаєте, воно сушить повністю європейський ринок, то природний газ б'є абсолютні рекорди. Тобто, наприклад, вчора газ вартував на біржі ТТФ 2 тисячі 215 доларів і він зростає.

Що це мається на увазі? Як зазначав Юрій Юрійович, здійснюються, наприклад, здійснюється НАКом купівля газу за 28 тисяч без ПДВ... з ПДВ. Відповідно без ПДВ це близько 23 тисячі гривень. За підрахунками асоціації за хабом ТТФ, який є у відкритому доступі, за серпня місяця база оподаткування за видобуток природного газу в Україні по хабу ТТФ складе не менше ніж 57 тисяч гривень. Тобто фактично різниця між тією ціною, яка формувалася на ринку в умовах відсутності промисловості заборони експорту, та ціна, з якою компанія має сплатити ренту, вона відрізняється майже в три рази. І тенденція показує, що наступних два дні ще ціни зростають. Тобто ціни можуть прийти фактично до 60 тисяч гривень без ПДВ, з ПДВ – це 75 тисяч гривень. Тобто це абсолютно космічні цифри.

Для розуміння всіх це може означати те, що, починаючи з 1 серпня наступного місяця вже, фактично весь приватний видобуток він піде в збиток. Тому що видобувати газ зі старих свердловин, частково нових

свердловин буде абсолютно нерентабельно, це буде мінус 100, мінус 200 доларів – тисячу кубів, адже фактично немає дохідної частини від реалізації цього газу.

Тому коли ми спілкувалися і у Прем'єр-міністра України, і з міністерством, і з шановним Нафтогазом, ми пропонували ідею фактично, яка була озвучена під час наради у Прем'єр-міністра України, що береться показник хабу ТТФ, до якого прив'язана в тому числі рента, бо імпорتنний паритет ми порахувати перед торгами не можемо, бо він формується після звітного місяця і віднімається вартість транспортування. І на цьому це формується умовна ціна, яка дозволяє і державі зекономити, щоб не імпортувати природний газ, і є справедливою з точки зору того, що компанії будуть мати ресурс для того повністю сплачувати ренту.

В чому плюс? Як було, зокрема, зазначено, з кожної тисячі кубів, тисячі доларів, умовно, які сплачуються за газ, 30-40 відсотків, залежно від свердловин, вони одразу ідуть в бюджет, тобто це кошти, які можуть в тому числі бути використані. Якщо цю ситуацію не врегулювати, повторюся, за попередніми підрахунками мінус 200 мільйонів в місяць – це просто видобуток, який не... просто не проходить економіку, а з урахуванням тих цін, які я бачу ще й на вересень місяць, ну, повірте мені, залишиться лише там потенційно декілька компаній, які економічно зможуть це витягнути, тобто цей бізнес буде абсолютно нерентабельним.

Тому коли ми спілкувалися по питанню викупу, ціна наша, пропозиція офіційна, яку ми направили, це хаб ТТФ з певним прибиранням вартості транспортування, що дозволить і зекономити кошти, і сплатити рентні платежі.

Щодо питання обсягів, як я і зазначав, як зазначав Микола Олександрович, під час зустрічі ми бачили, що питання "підземки" та питання там поточного видобутку, поточний ресурс – трошки інша ситуація. Тому що "підземка", вона знаходиться вже в підземці і просто передається право власності, викупається "Нафтогазом", зокрема, а щодо поточного

видобутку, наявність саме розділення і можливості компанії гарантовано розуміти, що той газ, який вони видобудуть зі свердловин наступного місяця, вони зможуть продати по ціні, яка дозволить їй заплатити ренту. Відповідно вона стимулюватиме компанії продовжувати відповідний видобуток. Повторюсь, тобто старі свердловини так звані вони з першого числа взагалі нерентабельні, тобто немає сенсу в них видобувати. А якщо ви їх зупините, то з технічної точки зору велика кількість цих старих свердловин вони не зможуть поновити видобуток. Ці старі свердловини – це близько 20 відсотків приватного видобутку. Але для розуміння всіх, у деяких компаніях, там топ 3-4 компанії це такий обсяг свердловин це 60-70 відсотків. Тобто фактично економічна діяльність компанії вона стає абсолютно збитковою.

Тому, коли ми спілкувалися, те, що казали обсяг і ціна, то по ціні я сказав, хаб мінус, так, з транспортуванням. А щодо питання обсягів. Так, ми зазначали, ми вважаємо, що має бути сформований зрозумілий графік проведення викупу газу помісячно з відповідними обсягами, з розділенням, як окремо питання підземки, тому що в підземці зберігаються у нас не у всіх компаніях, тільки у великих, в яких є питання з реалізацією. Зрозумілий обсяг поточного, коли купівля саме поточного видобутку для розуміння, щоб всі компанії і великі, і маленькі могли розуміти, що вони зможуть реалізувати свій газ для сплати ренти, та формування певних обмежень для того, щоб була справжня конкуренція. І як маленькі компанії, так і великі компанії могли прийти з різними лотами, з різними обсягами, щоб не було такого, що там одна чи дві компанії могли якимось чином сформувати... Тобто це пропозиція, яка була нами направлена.

І щодо обсягів теж я хотів би прокоментувати. Тобто те, що ми бачили в постанові Міненерго, в постанові уряду, я маю на увазі, так, розроблено колегами... (*Шум у залі*) там 1 мільярд до кінця опалювального сезону. Тобто фактично це трошки 150 мільйонів кубів у місяць. Як було зазначено, зараз у підземних сховищах газу приватниками закачано вже 700 мільйонів кубів, а

видобуток складає в середньому до 400 мільйонів кубів з врахуванням відновлення, яке можливе, якщо вирішиться ця ситуація.

Тобто як було зазначено, фактично третина видобутку може йти на ринок України, дві третини може спокійно йти для підготовки до опалювального сезону і для того, щоб сплачувати відповідні ренти. Це зможе збалансувати повністю систему, всі учасники зможуть, ну, і ціна, повторюсь, це знову ж таки питання ренти.

Ми зверталися щодо зміни бази оподаткування, щодо зміни ставок оподаткування, водночас до нас не прислухалися. Тому це єдиний, можливо, механізм для захисту галузі в поточному...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про обсяг. Ви кажете, що може бути 1,2, а ваша остання позиція скільки там?

_____. Наша позиція насправді є дуже простою, в тому, що протягом опалювального сезону, от починаючи з серпня місяця до кінця березня місяця був, здійснювався викуп газу на умовах в газотранспортній системі, тобто це поточний видобуток, так у межах до 300 мільйонів кубічних метрів, а до початку опалювального сезону для того, щоб бути повністю готовими, НАК міг оперувати обсягами необхідними підземкою піднімати їх, зокрема і так далі, щоб ці 700 мільйонів, які зараз знаходяться, по 250, 258 були продані паралельно з...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви так складно відповідаєте, я сказав 1,2, а ваша цифра яка?

_____. Загальна 3,1, те, що Микола Олександрович зазначив до кінця опалювального сезону, з розділенням окремо питання добутку, окремо питання ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. І квартал 23-го року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По ціні аукціону...

_____. По ціні хаб мінус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто TTF мінус транспорт – ваше бачення як стартова ціна.

_____. Щодо питання дисконту. Ми вважаємо, що питання дисконту, воно є абсолютно незрозумілим і знову ж таки навіть по підрахункам, колеги можуть порахувати, цей дисконт, він не є зрозумілим, і питання в тому, що навіть ... *(Не чути)* економічну модель старих свердловин з урахуванням ...

АРАХАМІЯ Д.Г. Артем, тут треба додати, що на прем'єрському уряді, на урядовій нараді один з гравців вашого ринку сам сказав, що 10 відсотків дисконт нас влаштовує. Тобто тут не треба лукавити, треба тоді казати, що дисконт якийсь має бути, тому що такий великий обсяг викупів гарантованої покупки передбачає дисконт ... *(Не чути)* комерційний контракт, все одно був би дисконт хаб би хтось віджав по ціні. Тут правильно сказати, щоб нікого не підставляти, бо у нас є антикорупційна інфраструктура, щоб потім з цього не зробили якийсь "Роттердам плюс" чи щось таке, треба ... *(Не чути)* Ну, мінус, все одно я маю на увазі, що має бути, що чиновники, вони ж це не комерційний сегмент, то має бути прозорий інструмент, який забезпечить оце формування ціни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, от щоб менше там битися навколо цієї стартової ціни, я би ще подумав, можливо, більше звернути увагу, як можна конкуренцію забезпечити, наприклад, щоб не було дуже крупних лотів. Якщо де більший лот, то більше компаній може перейти.

Друге. Я так розумію, що там трейдерам не можна продавати? Можна, так?

_____. Більшість компаній попросили, що була можливість ... *(Не чути)* Ми забезпечили, щоб кожний видобувник має чітко підтвердити на ...*(Не чути)* лише одного трейдера.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це значить, що не можна. Це просто виробник... Секундочку, Артем.

Наприклад, є якесь підприємство промислове, наприклад, завод в Харкові, який закупив газ, а зараз зупинився, бо Харків обстрілюють, і в нього є обсяг газу, який лежить у нього в підземному сховищі. Чи може він на цей завод прийти і сказати, в мене є обсяг газу, але я зупинився, не працюю, я готовий цей газ уступити державі. Це збільшить кількість учасників, і тоді в ході аукціону ціна точно буде вниз, і тоді немає особливого значення, яка стартова ціна. А так, якщо будуть крупні лоти і прийде там два, три, чотири гравці і вони почнуть з ціни там ТТФ мінус, далеко сильно, я думаю, що можуть і не опуститися. Тому якщо забезпечити якраз елемент і конкуренцію, тоді...

АРАХАМІЯ Д.Г. Тут можна казати, якщо є 10 відсотків, наприклад, ...*(Не чути)* для індустрії, то можна прописати, не знаю точно, чи можна прописати, що, наприклад, стартує ТТФ мінус, іде вниз ...*(Не чути)*, але якщо менше ніж 10 відсотків, то аукціон не дійсний. Можна так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це те саме що стартова ціна, ТТФ мінус 10 відсотків, це ж по суті те ж саме отримується.

Я кажу подумати, тому що ви якщо покажете, що ми от такою нормою як би додаємо конкуренцію, тоді наша увага, наприклад, стартова ціна моя особиста була б не така велика. Тому що яка різниця яка стартова ціна, якщо фінальна буде зовсім інша і вона буде в ході конкурентних торгів. Тому прохання також на це звернути увагу.

Кіт Андрій Богданович, потім Олексій Юрійович Кучеренко.

КІТ А.Б. Я не розумію взагалі принципу по зменшенню ціни, він неправильний з моєї точки зору взагалі. І я вважаю, що сама формула уряду по оподаткуванню від ТТФ, вона сама провокує Україну на неринкову ціну, яка є в Україні, ми так можемо дійти... Давайте тоді пшеницю виставимо по 300 доларів і будемо заставляти, щоб у кожного колгоспника її по 300 доларів купували. А чого ми не можемо йти з гривні, а 35 відсотків ренти брати з кінцевої ціни, на якій зупинилися торги? Чого ми вчепилися за ТТФ?

До тих пір, поки у нас немає експорту, у нас є тільки внутрішній ринок, до тих пір, поки у нас заборонений експорт, рента має справлятися з реальною ціною продажу, по якій готові були продати ті чи інші продавці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Богданович, я теж тут мислю досить схоже, і коли у нас була нарада, ви, мабуть, Артем пам'ятаєте, я пропонував, щоб в розрахунок ренти було добавлено і індекс ціни газу, взятий з української біржі. І українська біржова ціна це реальна. Самі газовидобувні компанії тоді не захотіли, вони сказали, що цим легко маніпулювати, вони, мабуть, думали, що цим ...*(Не чути)* Але насправді, ТТФ ...*(Не чути)*, ця ціна внизу. І ви тоді даремно не погодилися, бо це була пропозиція не проти вас, а вона б зараз повністю би вирішила ваше питання. Правильно чи ні?

_____ . Можна прокоментувати два питання?

Щодо участі торгів. Ми вважаємо, що тут питання має бути в першу чергу, в першу чергу допущені саме суб'єкти господарювання, здійснюють видобуток, окрім відповідно державних компаній ...*(Не чути)* частка держави.

А щодо пропозицій, те, що звучало, так урядом була одна з таких пропозицій аукціонних, водночас я хотів би зазначити, що уряд тоді хотів зробити не такий був більш-менш компромісний варіант база, два середні показники, а хотів взяти найбільший з. І в такому випадку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неправильно.

_____. Неправильно, але я повторюся, що урядом ... *(Не чути)* Нас би це не врятувало, а було б ще гірше, ніж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В ході наради ... *(Не чути)* середня з трьох, по-моєму, це була імпортна ціна, це ТТФ і це українська біржова ціна. Середня з трьох – вже було б краще.

_____. Саме видобувники зазначили приблизно базу, яка є на сьогодні. Тому потрібно на законодавчому рівні затверджувати те, що може бути підтверджено ризиками часу. Так само питання, яке ви зазначаєте щодо обрахунку від внутрішнього ринку, ми розглядали це. Але це можливо, коли ми зможемо змінити точки обліку природного газу з західного кордону на східний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вважаю...

_____ . ...*(Не чути)* об'єм газу, який...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я вважаю, якби ми нормою законодавства зобов'язали хоча б 5 відсотків газовидобувних компаній продавати на біржах, то ми б створили достатньо ліквідний ринок, тому що там є Оператор ГТС, який купляє на біржах, там ще хтось купляє на біржах, вже є попит там з'явилося ще пропозицій більше, з'явилася ліквідність, і там був індекс, який був би достатньо репрезентативний. Того це трошки окрема розмова, але я думаю, що цим шляхом також треба...

Юрій Олексійович, прошу вас.

КУЧЕРЕНКО Ю.О. Я трошки вивчив це питання і можу сказати, що, по-перше, Юрій Юрійович, ви ж не образитесь, ми ж вами товариші. Правильно? Коли Юрій Юрійович був кандидатом на посаду віце-прем'єра, він завжди золоті слова ці казав, розумієте. Він казав, що треба на біржу не менше ніж якісь обсяги, і дійсно отримали б там ринкові ціни, я йому аплодував і Юлію Володимирівну переконував: давайте з оцього прогресивного ...*(Не чути)* Чесно кажу, якщо я... навіть підійшов двічі до неї, наорала вона на мене.

Я до чого веду? Перше. Дійсно, нам би цю ринкову ціну якось, ну, пощупати, помацати, її треба якось, може, 5, може, 10. Чому не 10 відсотків? Но тоді б ми говорили про 10 там і казали б про ринкову ціну.

А друге. Ось дивіться, ну на що нарвалася Європа? Але в неї ж все рівно, вони мають довгострокові контракти, і якась частина, якої не вистачає, торгується на спотовому ринку. А у нас все перейшло на спотовий ринок і там вже з'явилося теж за ініціативи Юрія Юрійовича, ви здивуєтеся, рік тому, і цей імпорتنний паритет для ренти з'явився, і зараз ми дійсно ми в повній халепі.

То я до чого веду? А можна на цьому ринку розглядати два продукти: довгостроковий, може, на 3 роки хай НАК "Нафтогаз" викупує, розумієте, там якусь частину газу, і частину, яка торгується через біржу, через спотовий і тоді кожна компанія для себе стратегію буде обирати. Але вона буде,

наприклад, переконана, що дві третини в неї гарантовано купують, розумієте. Ну, я не знаю наскільки швидко це можна реалізувати.

А стосовно цього закону. Рік тому він зареєстрований, я автор, от саме така модель – через біржу запустити з обмеженнями. Я можу вам... рік тому, він валяється десь, але його оживити дуже швидко можна, саме така модель там запропонована, номер не пам'ятаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Юрійович, ви там піднімали руку, пам'ятаємо, і заодно скажіть свою думку про те, щоби прописати від і до по обсягах.

І скажіть свою думку, наскільки важливо битися за оцю стартову ціну чи, якщо ви бачите, що там буде конкуренція, то, можливо, можна і дисконт зробити менший, а в ході конкуренції все одно буде ринкова ціна?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ну, дивіться, по-перше, від і до, тобто це ж питання грошей, знову ж таки, соррі, що я постійно про це кажу. В нас за цінами, які хочуть приватні видобувники, обсяг, який вони хочуть продати, там 3 мільярди кубів, це 300 мільярдів гривень. Бо зараз ціна за тією формулою, за якою пропонують наші колеги приватні видобувники, вона приблизно 95 гривень. Це ТТФ мінус вартість транспорту, вони хочуть тільки вартість транспорту до Словаччини. Тобто це питання 300 мільярдів гривень, які потрібно десь взяти. Тому коли ми кажемо від і до, то ми маємо відразу розуміти, що це і в грошах від і до. А у нас питання, навіть не до, а звід. Тобто з якої суми починати, тобто з якої суми реально розраховувати, що Нафтогаз зможе викуповувати ці обсяги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, з 1 мільярда кубів.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Що-що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З 1 мільярда кубів.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...*(Не чути)*, відповідно це 100 мільярдів гривень, це теж велика сума. Тобто навіть сказати від 1 мільярда, це теж... у нас немає зараз зайвих 100 мільярдів для того, щоб викуповувати газ у приватних видобувників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, секундочку. Якщо у вас немає 100 мільярдів, ми ж не знаємо, яка буде фінальна ціна, якщо там будуть дійсні аукціони. Але якщо немає, то тоді що ми тут хороводи водимо, треба сказати чесно, немає, і всі шукають інше рішення. Якщо ви не будете викупляти, бо не маєте грошей викупляти, скажіть про це чесно. Я ж про те і кажу, щоб ми чесно сказали.

Тоді скажіть від 100 мільйонів до 500 мільйонів, це буде принаймні чесно, і всі будуть розуміти на що можна розраховувати. І всі тоді підуть там і скажуть, давайте базу ренти міняємо там до якогось індексу української біржі або скажуть, давайте, ви просто нам дайте можливість квоти на експорт, що там половину свого видобутку ми можемо експортувати, і ми у вас тоді нічого не просимо, має бути чесна розмова.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. ...щоб повністю сказати картину. У проекті урядової постанови написано, що обсяги залежать від, з одного боку, продажу технологічної нафти і фінансування з державного бюджету. Тут же питання, яка буде спроможність державного бюджету фінансувати ці закупівлі.

Ще важлива деталь, відповідаючи на ваше питання, пан Герус, щодо ціни і наскільки важлива стартова ціна. Тут важливо якраз розуміти, що ціна фінальна якраз і залежить від обсягів. Якщо приватникам потрібно продати 3 мільярди, а ми виходимо і купуємо тільки мільярд, то це означає, що буде дуже велика конкуренція за те, щоб продати нам цей мільярд. Бо вони розуміють, що зайві 2 мільярди, не зрозуміло, як і кому можуть бути продані. Тоді відповідно ціна на торгах буде приблизно на рівні, на якому є

зараз. Тобто щоб ми розуміли, ми навіть коли купували, ціна на ринку була на багато меншою, ніж ціна імпортованого газу.

А якщо вийти з обсягом в 3 мільярди, то ціна буде практично стартова. Тому що фактично всі, хто захочуть продавати, вони зможуть продавати по цій стартовій ціні. В якщо буде ...*(Не чути)* процедура, то ціна буде така.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Юрійовичу, ну, ми ж не хочемо у вас забрати право управлінських рішень чи якийсь там люфт по руху там більше чи менше, як правильно обирати обсяг. Але ж можна підібрати, як скажете, від 1 до 2, а далі в цих рамках ви вже собі рухаєтеся. Просто ринок розуміє, що більше ніж 2 у нас не куплять, і точка, щоб ми не робили, і менше ніж 1 у нас не куплять. То єсть ми можемо розраховувати, що принаймні там третину свого видобутку ми продамо в Україні. От ринок на щось тоді зможе розраховувати. Тому цей от діапазон по обсягу, мені здається, це могла б бути розумна пропозиція. Я прошу, щоб про це подумали і міністерство, і Нафтогаз.

КОЛІСНИК М.О. Дозвольте, щоб це все-таки була наша частина визначення в нашій постанові, якщо це буде прийнятий закон, координації з Мінфіном, розуміючи джерело фінансування, ми зрозуміємо, щоб упросити цю розмову.

Насправді є прохання по 300 мільйонів у середньому видобувників купляти ...*(Не чути)* Є сезон закачки, є сезон опалювального періоду, є розуміння необхідності забезпечення максимального об'єму на початок опалювального, є профіль споживань, є період максимальних температурних показників (це завжди кінець січня, початок лютого). Після проходження цих, скажімо, пікових навантажень, пікового споживання, ми розуміємо, де, в який момент, для прикладу, Нафтогазу потрібно буде забезпечити тиск для прикладу купівлі імпорту обов'язково в цей період. І це передбачалось там у прогнозах Нафтогазу.

Тому об'єм паритету між приватним видобутком і імпорт він повинен був насправді плаваючим. Але в той же час, якщо є таке розуміння, що нам потрібно встановити якусь, назовемо, гарантією безпеки, гарантією інвестицій і продовження діяльності для приватного видобутку. Ми пропрацюємо як уряд разом з Мінфіном, Мінекономіки можливість фіксування певних меж, які повинні... об'ємів, які повинні бути викуплені у видобувників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Опрацюйте, будь ласка, тому що вже були законодавчі ініціативи, щоби законом ... *(Не чути)* встановити ціну, забрати у вас ці повноваження, законом. Я, можна сказати, що відстояв вас, тому що я боюся, що воно би пройшло і пролетіло би на ура. Тому тут я можу сказати, сталося так, що я ваш ще в цьому питанні союзник. Тому прохання ви мене не підведіть перед всіма, а покажіть, що ви можете теж почути нас як комітет і прийняти рішення, яке буде більш-менш збалансоване і компромісне.

Андрій Вікторович, прошу.

ЖУПАНИН А.В. Я хотів би просто спитати, ми обмінялися думками, озвучили цифри, позиції, да, який наш план дій? Чи ми чекаємо якусь змінену редакцію постанови від проекту ... *(Не чути)*, чи ми даємо пропозиції якісь офіційні від комітету, чи ми створюємо робочу групу, яка напрацьовує, то єсть куди ми рухаємося?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дивіться, значить, декілька речей. Що ми робимо від себе? Юрій Юрійович говорив, фінансування, фінансування. Ми від себе беремо зобов'язання зробити все максимально можливе, щоби прийняти відповідний законопроект, як там... 7427. Кожен має зробити якусь частину роботи і тоді сумарно ми будемо мати результат. Ми це намагаємося зробити від себе, і там також питання фінансування там також є.

До міністерства в мене прохання, ви проаналізуйте, подивіться що ви можете врахувати, щоб знайти якийсь компроміс по обсягах і, можливо, по ціні. Хоча, я так розумію, що ви там по ціні досить близько вже один до одного і, можливо, якісь умови там, щоби гарантувалася конкуренція на аукціонах.

Що в нас ще такого є? Ну, це ключові питання: обсяг, ціна і фінансування, да. І, ну, НАК "Нафтогаз", він тут як би виконавець, але він важливий виконавець, важливо, щоб всі рухалися в одному напрямку, а не це, а не як би не... ніхто не саботував процес. Тому, я не знаю, можливо... сьогодні що в нас є? Можливо, там на понеділок дайте нам десь в робочому режимі, от є голова підкомітету профільного Андрій Вікторович Жупанин, може, йому надішліть там той проект урядового рішення, який планується до винесення, для того щоб він міг ознайомитися. Він нам надішле і нас також ознайомить. Ну, а ми зі своєї сторони до того часу постараємося прийняти відповідний законопроект в залі, який також працює на вирішення нашої проблеми. Така пропозиція. Закон і постанова, де в постанові обсяг і ціна, оце ключові моменти по-моєму.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Колеги, я в першу чергу до Давида Георгійовича, до Андрія Михайловича звертаюся. Ви більшість, ви відповідаєте за уряд, уряд – суб'єкт, який є власником єдиним від імені держави НАК "Нафтогаз", ви управлінці так чи інакше, от я задаю одне питання, я навіть пану Вітренко задав. Юрій Юрійович, скажіть, будь ласка, хто і як вами керує, розумієте? Раніше була якась там наглядова рада незалежна, там ...*(Не чути)*, інші поважні дами, і там ваш попередник, щоб вони там собі... Зараз немає цієї старої незалежної ради і нової немає ради, ви ж знаєте, що немає наглядової ради рік вже. Я був міністром, членом уряду, це щоб такою машиною якимось управлінські рішення, я не кажу в деталі лізти, розумієте. Тут все управління на рівні, я так розумію, фінансового плану, щось там затвердили, правильно. І то, звертаю увагу, у них по фінансовому плану 111 мільярдів гривень на

закупку на цей рік газу всього, фінансовий план. Міністерство запитай, воно формально ніякого відношення до цього абсолютно не має, до НАК "Нафтогаз". От хто, як воно відбувається? І, вибачте, я точно знаю, що така система управління призводить до колапсу.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Відповідаю. Функції наглядової ради Нафтогазу України зараз виконує Кабінет Міністрів України.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А хто конкретно, скажіть, можна прізвище його?

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Кабінет Міністрів України.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Весь Кабінет на вас працює.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Всі потужні міністри на чолі з віце-прем'єрами і ...*(Не чути)* Прем'єр-міністром керують Нафтогазом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Юрій Юрійович, а можна ми також втрутимося в цей процес керування і теж будемо вами трішки керувати на час відсутності наглядової ради, будемо давати цінні...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Пан Арахамія згадував про антикорупційні різні органи, я б на вашому місці був би обережним щодо втручання в управління Нафтогазом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Втручання в управління – ні, це такі як би рекомендації в рамках парламентського контролю.

Добре. Спасибі. Зрозуміла ніби...

Прошу, Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Колеги, я прослухала все наше засідання і скажу вам чесно, якби я була інвестором у видобувній галузі, я б нічого не робила для того, щоб зросло видобування газу в Україні.

Я почула від голови асоціації про те, що на сьогодні газовидобувні компанії сплачують набагато більше податків, чим коштує, в принципі, той газ. Я правильно вас розумію? Тому що спочатку ми встановлюємо і тут же ми встановлюємо депутати формулу, а потім ми кажемо, ні, там буде ще одна формула, ще буде дисконт, але там буде ще щось. Знаєте, якщо ми так будемо підходити, на наступний рік у нас точно буде ще менше газу. Тому, коли ми будете опрацьовувати зараз ціну і скільки будете викуповувати чи закупаєвати, ви подумайте, будь ласка, про те, що тоді, от правда, народні депутати вже зможуть приймати самі рішення, тому що, на превеликий жаль, ви нездатні це робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Ви бачите, депутати можуть бути і рішуче критично налаштовані. Але ми налаштовані в основному на конструктивну співпрацю, тому давайте так, як ми домовилися. Є питання нашого законопроекту, робимо все можливе, що його завтра проголосувати. Є питання в цій постанові обсягів і є питання ціни. Ми завтра робимо свою роботу, ви постарайтесь зробити свою, а в понеділок знову ми на контакті на зв'язку. У нас контактна особа Андрій Вікторович Жупанин, щоб зв'язатися, подивитися, як там рухатися, щоб все-таки це питання вирішилося і ми знайшли розумний баланс.

Очевидно, що потрібно і імпортувати газ, але, очевидно, що і потрібно тут зробити... Так, поки ми заборонили експорт, треба якось теж тоді нам справедливо діяти, поки є заборона експорту, це адміністративна заборона, і тоді треба розуміти, що якимось іншим рішенням, яке буде компенсатором цього рішення, воно справедливе в цій ситуації.

Тому всім спасибі. Я оголошую перерву у засіданні комітету, тому що... *(Шум у залі)* Ні-ні, у нас Котіна немає на зв'язку, бо він... Ні, ми йому сказали, що цього питання не буде, сказали йому, так.

Тому я просто оголошую перерву. Коли буде продовження, ми додатково повідомимо всіх. Коли буде продовження, вноситься питання Енергоатому, воно не закрите

Добре. Все. Дякую.